

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTARAREA nr. 655 din 23.09.2020

Dosar nr.: 122/2020

Petiție nr: 1244/20.02.2020

Petenți: și alții prin apărător ales

**Reclamați: Inspectoratul de Poliție al Județului Botoșani
: Ministerul Afacerilor de Interne**

Obiect: prevederi discriminatorii ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1. și alții prin apărător ales la Cabinet de Avocat cu sediul în

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2. Inspectoratul de Poliție al Județului Botoșani cu sediul în Botoșani, B.dul Mihai Eminescu, nr. 57

3. Ministerul Afacerilor de Interne cu sediul în București, Piața Revoluției nr.1A, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Prin adresa nr. 1244 din 20.02.2020 (filele 1 - 5 la dosar), petenții solicită admiterea plângerii și obligarea autorităților reclamate de a-și echilibra aplicarea legislației în domeniu, prin eliminarea diferențelor majore între seriile de pensionari.

III. Procedura de citare

5. Prin adresa nr. 1244/13.04.2020, respectiv adresa nr. 2231/13.04.2020, s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, la termenul dat.

6. Prin citație s-a invocat din oficiu excepția de necompetență a Consiliului privind interpretarea și aplicarea legii.

7. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Prin adresa nr. 1244 din 20.02.2020 (filele 1 - 5 la dosar), petenții solicită admiterea plângerii și obligarea autorităților reclamate de a-și echilibra aplicarea legislației în domeniu, prin eliminarea diferențelor majore între seriile de pensionari.

Susținerile părților reclamate

Susținerile Inspectoratului de Poliție a Județului Botoșani, prin reprezentant

9. Prin adresa nr. 2901 din 19.05.2020 (filele 12-15 din dosar) reclamata a invocat următoarele excepții:

- excepția lipsei calității procesuale pasive;
- excepția necompetenței C.N.C.D. întrucât sesizarea persoanelor în cauză privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, atribut ce revine exclusiv instanțelor de judecată;
- pe fond, partea reclamată precizează că petenții au avut calitatea de polițiști în cadrul I.P.J. Botoșani încetând raporturile de serviciu prin pensionare în anul 2019, cu excepția petentului pensionat în anul 2018. Petenții susțin că sunt discriminați în raport cu alți polițiști care s-au pensionat în anul anterior, motivat de faptul că există o diferență în ceea ce privește cuantumul pensiei chiar și de 2000 de lei, însă fără a arăta care sunt acești polițiști pentru a putea face o comparație în ceea ce privește elementele avute în vedere la stabilirea drepturilor de pensie, elemente care pot să fie diferite în funcție de: vechimea în serviciu, nivelul drepturilor salariale pentru perioada aleasă ca și bază de calcul, etc.

Susținerile Ministerului Afacerilor de Interne

10. Prin adresa nr. 3047 din 26.05.2020 (filele 18-21 din dosar) reclamata a invocat următoarele excepții:

- excepția necompetenței C.N.C.D. conform Deciziei Curții Constituționale nr. 997/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. privind interpretarea și aplicarea legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

Petenții au avut calitatea de polițiști în cadrul I.P.J. Botoșani și au încetat raporturile de serviciu prin pensionare în anul 2019 cu excepția petentului , în cazul acestuia pensionarea a intervenit în anul 2018.

Petenții au susținut că sunt discriminați în raport cu alți polițiști care s-au pensionat în anul anterior, motivat de faptul că există o diferență în ceea ce privește cuantumul pensiei fără a arăta concret care sunt acei polițiști pentru a putea face o comparație în ceea ce privește elementele avute în vedere la stabilirea drepturilor la pensie, elemente care pot să fie diferite în funcție de vechimea în serviciu, nivelul drepturilor salariale pentru perioada aleasă ca și bază de calcul etc.

V. Motivele de fapt și de drept

11. **În fapt**, Colegiul director a reținut că petenții reclamă prevederile Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat prin care s-au anulat mulți ani de vechime în serviciul militar și totalitatea stagiilor de cotizare în sistemul public, precum și faptul că principiul egalității este încălcat deoarece militarii care au ieșit la pensie după 2006 au pensii de două ori sau chiar mai mari la aceleași grade, aceleași funcții, aceleași răspunderi, aceeași muncă și aceeași vechime sau chiar mai mică decât militarii care au ieșit la pensie înainte de 2006., având ca efect discriminarea pensionarilor militari.

12. **În drept**, potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, ce prevede că „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.

13. Referitor la excepția de necompetență a C.N.C.D., invocată din oficiu, Colegiul director urmează a o respinge deoarece nu este vorba de interpretarea și aplicarea legii ci de aspecte care sunt cuprinse în prevederile Legii nr.223/2015. Astfel, Colegiul director urmează a admite excepția de necompetență având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**, invocată de către părțile reclamate pe motiv că în speță sunt sesizate aspecte care sunt cuprinse în prevederile Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat.

Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale

jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

14. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre privind obiectul cauzei, însă poate emite un **punct de vedere**, conform prevederilor art. 18 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, care prevede: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”

Punct de vedere

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2, oferă următoarele definiții pentru discriminare:

(1) *Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*

[...]

(3) *Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.*

(4) *Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.*

Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- fără să existe o justificare obiectivă.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Conform Curții Constituționale a României (ex. **Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001**) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „*Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat,*

instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.” (Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale).

Colegiul director reține că petenții sunt nemulțumiți de prevederile Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat prin care sunt discriminați pensionarii militari deoarece s-au anulat mulți ani de vechime în serviciul militar și totalitatea stagiilor de cotizare în sistemul public. Militarii care au ieșit la pensie după 2006 au pensii de două ori sau chiar mai mari la aceleași grade, aceleași funcții, aceleași răspunderi, aceeași muncă și aceeași vechime sau chiar mai mică decât militarii care au ieșit la pensie înainte de 2006, având ca efect discriminarea pensionarilor militari.

Pentru a putea vorbi de existența unor fapte de discriminare, trebuie să avem în vedere prevederile art. 1 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care instituie cu titlu de condiție, necesitatea ca persoanele care se consideră discriminate să se afle în situații comparabile cu cele la care se raportează.

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „*Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.*”). Comparabilitatea se analizează în raport cu dreptul invocat ca fiind restrâns sau înlăturat.

Având în vedere cele de mai sus, Colegiul nu poate reține incidența art.1 alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în fapt neexistând o situație comparabilă.

În consecință, Colegiul director consideră că în prezenta cauză există o justificare obiectivă, fiind arătat că, în condițiile legii, pensionarii militari au ieșit la pensie în ani diferiți aplicându-li-se astfel legislația aflată în vigoare la acel moment.

Colegiul director constată că petenții nu se află în situație similară cu celelalte persoane menționate în cuprinsul sesizării și, prin urmare, nu există o situație de diferențiere între situații analoge, conform celor arătate la punctele de mai sus.

În conformitate cu prevederile art. 18 din O.G. nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate emite puncte de vedere prin care își exprimă opinia, în calitate de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în legătură cu dispozițiile din cuprinsul actelor normative sau administrative, care contravin principiului nediscriminării, putând emite în acest sens recomandări, cu caracter de îndrumare, fără forță juridică obligatorie și fără a putea aplica sancțiuni contravenționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de necompetență invocată din oficiu;
2. Admite excepția de necompetență invocată de către părțile reclamate având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**;
3. Emiterea unui punct de vedere;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 23.09.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru.

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Redactat la data de 02.10.2020

Motivele de fapt și de drept: P.C.S. și V.F.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.